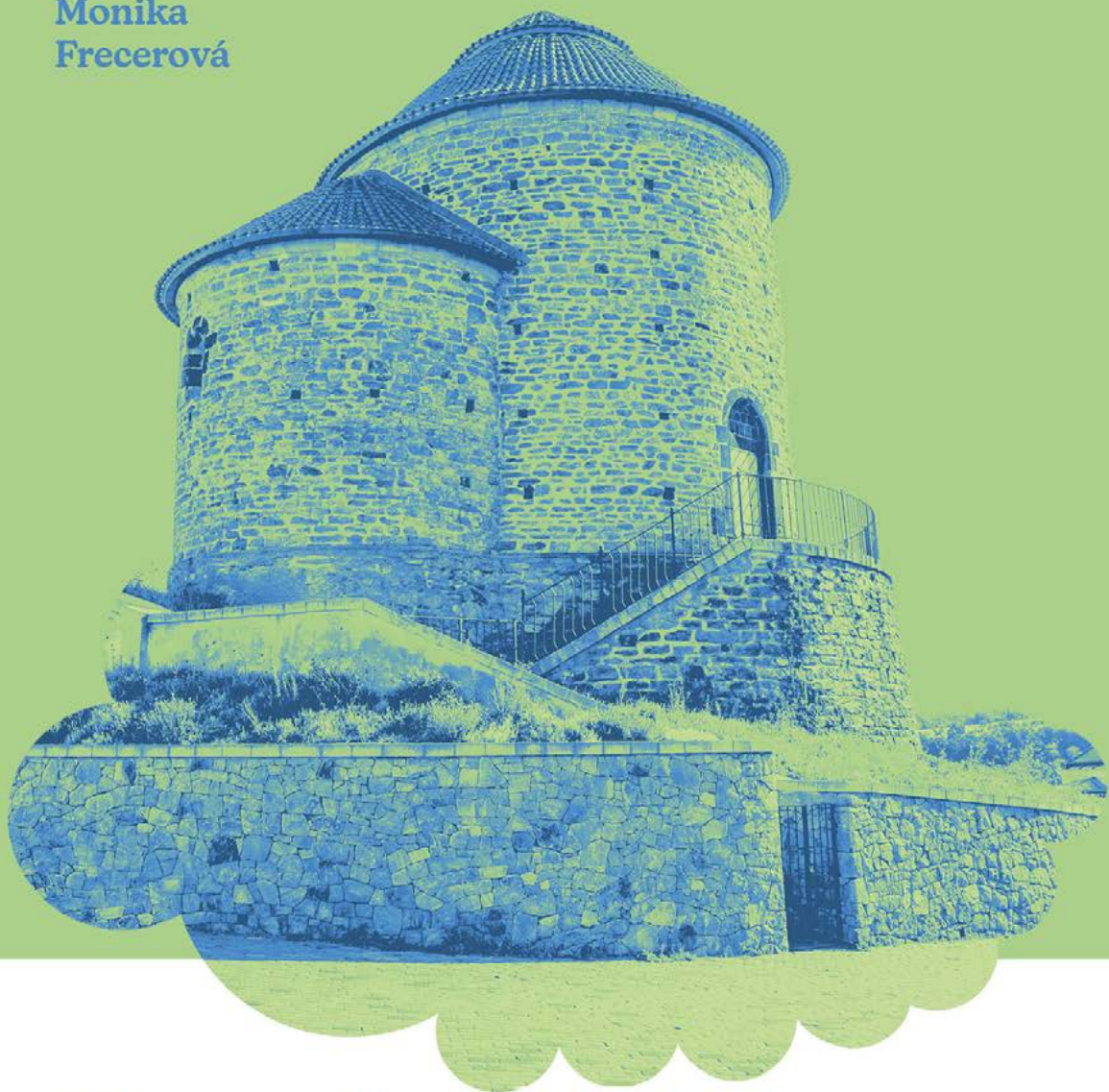

Monika
Frečerová

Procházky Znojmem

nastole

Procházky Znojmem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Monika Frecerová

Procházky Znojmem – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Procházky Znojmem

© Monika Frečerová, 2026

Fotografie: Obálka @ trabantos / Shutterstock.com, Strany 8-9 © trabantos / Shutterstock.com, 19 © Karel Stipek / Shutterstock.com, 20 © AS photo family / Shutterstock.com, 22 © Sergey Fedoskin / Shutterstock.com, 23 © Arkadiusz Fajer / Shutterstock.com, 25 © Vladimir Prokop / Shutterstock.com, 26 © trabantos / Shutterstock.com, 30 © Dietmar Rauscher / Shutterstock.com, 31 © Pecold / Shutterstock.com, 32 © Sergey Fedoskin / Shutterstock.com, 40, 41 © Arkadiusz Fajer / Shutterstock.com, 43 © Sergey Fedoskin / Shutterstock.com, 44 © Marc Venema / Shutterstock.com, 47 © Arkadiusz Fajer / Shutterstock.com, 49 © Marc Venema / Shutterstock.com, 53, 54 © Dietmar Rauscher / Shutterstock.com, 55 © Pavel Szabo / Shutterstock.com, 58 © Michaela Jilkova / Shutterstock.com, 63 © Vladimir Prokop / Shutterstock.com, 64 © digikluk / Shutterstock.com, 68 © Arkadiusz Fajer / Shutterstock.com, 85 © Kaharaim Pavlo / Shutterstock.com, 98 © Dvorak Stepan / Shutterstock.com, 102 © Dietmar Rauscher / Shutterstock.com, 106 © Sergey Fedoskin / Shutterstock.com, 125 © Vladimir Prokop / Shutterstock.com, 136 © Dvorak Stepan / Shutterstock.com, 140 nahoře © Dietmar Rauscher / Shutterstock.com, 140 dole © marcin jucha / Shutterstock.com, 141 © Pavel Rezac / Shutterstock.com, 144 © trabantos / Shutterstock.com, 146 © danielphoto33 / Shutterstock.com, 150 © WN79 / Shutterstock.com, 151 © JDzacovsky / Shutterstock.com, 154-155 © bwagner99 / Shutterstock.com

ISBN v tištěné verzi 978-80-7448-749-1

ISBN e-knihy 978-80-7448-753-8 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7448-754-5 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7448-751-4 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Procházky Znojmem

Monika Frecerová

Obsah

Od kamene k zeleni: Znojenské hradby jinak	12
Po stopách králů: Tradiční okruh historickým centrem	34
Cesta ke svobodě: Znojmo v proměnách moci	60
Město nového století: Od vil k obchodním domům	78
Znojmo pod drobnohledem: Sgrafita, reliéfy a domovní znamení	104
Za technikou a průmyslem: Od vodojemu k Červenému mostu	118
Městem do krajiny: Údolím Dyje až na Kraví horu	134

Slovo autorky

Znojmo – královské město, jímž už dávno není. Předměstí hlavního města monarchie – ani tím už není. Německé město, které kdysi vítal Hitlera, ani strážce hranic sevřený komunistickou železnou oponou – tím vším bylo, ale dnes už naštěstí není.

Čím tedy Znojmo je?

Je městem s historií sahající až k počátkům lidského osídlení. Městem lehce odsunutým na okraj, ale hrdě se hlásícím ke svému historickému přídomku – s jízvami moderních dějin, které se hojí jen pomalu. Je městem vína i okurek (bez ohledu na to, kdo kdy prodal slavnou značku). Je městem památek, dechberoucích výhledů, uliček plných zákoutí, přírody na dosah v objetí meandru řeky Dyje.

Je městem lidí – rodištěm i domovem výrazných osobností i obyčejně neobyčejných obyvatel. Městem, které dokáže chytit za srdce, ať už zde žijete, nebo jste jen na návštěvě. Stačí mu dát čas. Stačí se dívat. A naslouchat.

Znojmo potřebuje čas. Čas zastavit se před zazděným oknem středověké brány, přečíst iniciály vytesané do kamene, všimnout si anděla sedícího na hradbách jen v ponožkách. Tato kniha není jen průvodce. Tato kniha jde s vámi a vypráví.

Sedm procházek, sedm způsobů, jak číst město, které bylo královské i statutární, německé i československé, nacistické i komunistické a teď je otevřené. Město, které se – jako dobré víno – otevírá tomu, kdo se umí zastavit. Stačí zakroužit, přivonět, podívat se na jeho jiskru. A naslouchat.

01

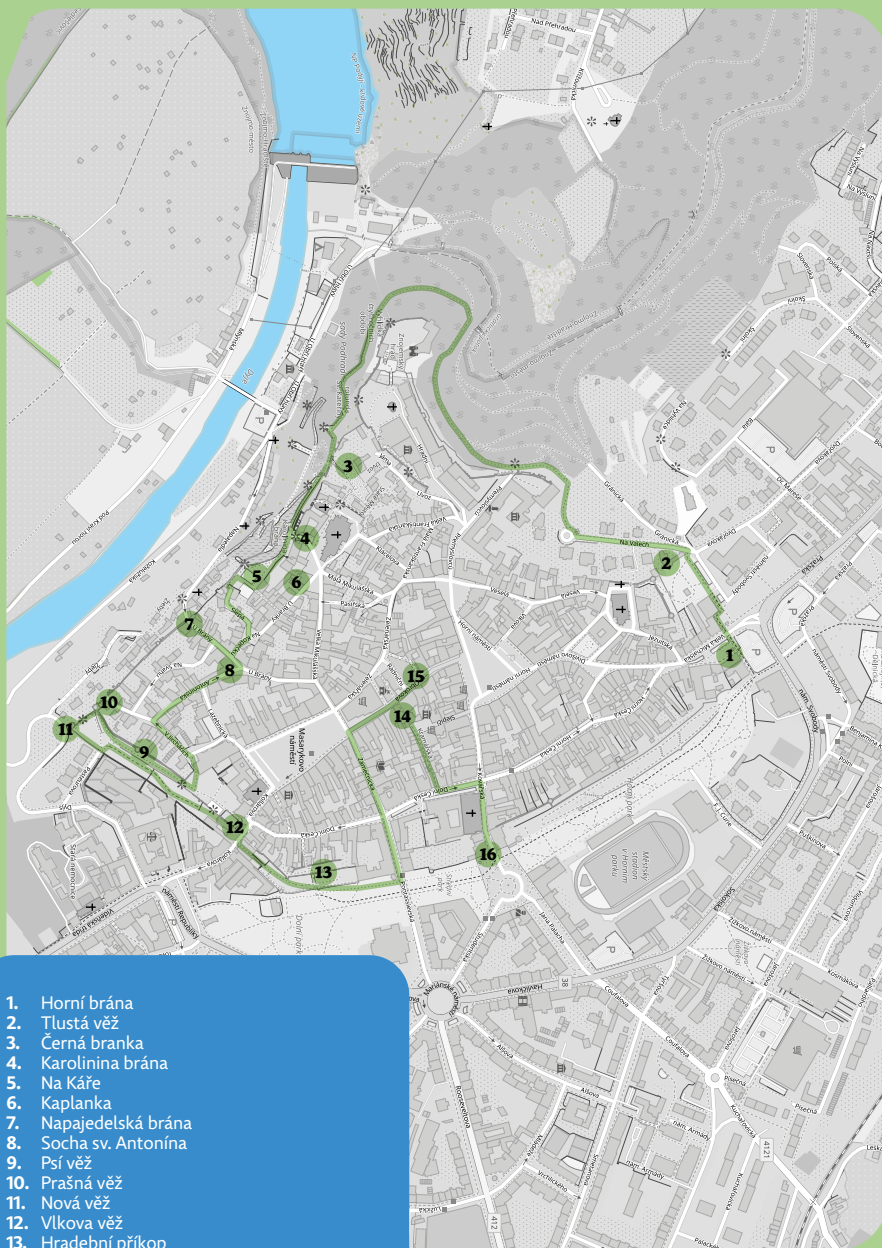
OD KAMENE K ZELENÍ: ZNOJEMSKÉ HRADBY JINAK

Začátek procházky: Horní brána

Konec procházky: Městský park - Horní park

Délka v km: 3,2 km

Čas: 1:04 h

1. Horní brána
2. Tlustá věž
3. Černá branka
4. Karolinina brána
5. Na Káře
6. Kaplanka
7. Napajedelská brána
8. Socha sv. Antonína
9. Psí věž
10. Prašná věž
11. Nová věž
12. Vlkova věž
13. Hradební příkop
14. Radniční věž
15. Goltzův palác
16. Městský park

Znojmo je plné krásných míst. Snadno se stane, že člověka pohltí atmosféra starého města natolik, že mu uniká stejně tak pozoruhodné bezprostřední okolí. Proto začneme zlehka – procházkou zčásti podél městských hradeb i kolem historického centra, do kterého nás budou lákat vykukující věže.

Znojmo strážilo hranici jižní Moravy s Rakouskem, a tak už ve 13. století mělo systém pevného městského opevnění. Městské opevnění patří k nejvýraznějším historickým stopám, které utvářely podobu i význam Znojma. Budovat se začalo už před rokem 1226. Za vlády Přemysla Otakara II. se dokončil základní pás hradeb s bránami a příkopem, z něhož během 13. a 14. století vznikl promyšlený obranný systém tvořený několika pásy hradeb a obrannými věžemi. Opevnění se dál vyvíjelo a zdokonalovalo až do 17. století, mimo jiné i v reakci na hrozbu osmanských vpádů.

Teprve změna způsobu válčení v novověku a období po napoleonských válkách vedly k postupnému bourání bran a rozvolnění hradebního okruhu. Přesto se část opevnění dochovala dodnes – v podobě hradebních zdí, bašt, věží i parkových okruhů, které vznikly na místě vnějších obranných pásů. Dnes nám místo obrany města nabízejí jedinečný výhled v čase i prostoru – ze středověku do současného Znojma a okolní krajiny. Tak se pojďme společně projít!

Horní brána a Tlustá věž

První společnou procházku začínáme u jediné dochované městské brány, která po staletí tvořila jeden z hlavních vstupů do Znojma. **Horní brána**, známá také jako Pražská, dnes její pozůstatek nenápadně vymezuje hranici mezi historickým jádrem města a jeho mladší zástavbou. V minulosti však představovala důležitý kontrolní bod na jedné z hlavních příjezdových tras.

Když se tu dnes rozhlížíme, vidíme velký otevřený prostor náměstí Svobody, sevřený výstavbou z 2. poloviny 20. století. Když se ale pomocí brány alespoň v představě přeneseme do středověku, zjistíme, že území před bránou nebylo vždy součástí města. Ještě před založením opevněného Znojma zde existovala raně středověká osada

Horní nebo také Pražská brána

Bala, z níž se později vyvinulo Horní předměstí. Se vznikem městských hradeb bylo jasně odděleno od vlastního města a začalo se formovat jako samostatný prostor.

Hlavní osou Horního předměstí byla zemská stezka směřující k Jihlavě, dnešní Pražská ulice. Odtud se rozbíhaly další cesty vedoucí do okolních obcí. Každý, kdo do Znojma přijížděl od severu a severozápadu, musel projít právě Horní bránou. Na konci středověku už nešlo o jednoduchý průjezd, ale o složitý fortifikační, obranný celek s věží, příkopy, valy a padacími mosty, který měl město chránit před nečekaným útokem.

V průběhu 15. století byla brána dále zesílena předsunutým opevněním, tzv. barbakánem, čímž se její obranná funkce ještě zvýraznila. Vše se ale změnilo v 19. století, kdy se původní městské hradby začaly jevit jako překážka dalšího rozvoje. Příkopy byly zasypány, části opevnění rozebrány a samotná brána byla v polovině století odstraněna, aby vznikl nový, pohodlnější příjezd do města.

Přesto Horní brána ze znojemské mapy nezmizela úplně a my si ji teď můžeme společně prohlédnout. Dochovalo se torzo průjezdu se střílnami – malými kamennými okénky, která dnes zůstávají zazděná a jen vzdáleně připomínají někdejší obranný význam brány. Vstupní gotický portál lemuje kamenné obložení. Když se podíváme pořádně, můžeme v kamenném ostění rozeznat i rám, do něhož po vytažení zapadal padací most. A jestli se na bránu díváte stejně jako já přímo z náměstí, určitě jste si všimli i znaku města – znojemské orlice v kameni i kovu.

Průjezd se střílnami

Znojemská orlice

Horní bránu zdobí symbol města – znojemská orlice, která je po staletí nedílnou součástí městského znaku. Znak města sice vychází z dávného erbu moravských vládců, markrabat, ale v oficiální podobě se ustálil teprve po roce 2022. Tvoří ho modrý štít se zlato-červeně šachovanou orlicí, která nese na hrudi modrý štítek se zlatým písmenem Z. Po obou stranách orlici doplňuje trojice zlatých lilíí. Orlici najdeme také například na portálech obou radničních budov, ale i na hlavním průčelí obchodního domu Dyje. Jako volně stojící sochu můžeme orlici potkat před znojemským hradem. Původně ale završovala uměleckou výzdobu jiné z městských bran – Císařské brány z roku 1806. A na průčelí tzv. Domečku (Pontassievská 918/1) znojemskou orlici v druhé polovině 20. století přenesl místní keramik a výtvarník Miloš Smutný. V různých podobách se orlice objevuje na řadě míst po celém Znojmě, stačí se jen dobře rozhlédnout.

Znojemská orlice z tzv. Císařské brány

Bránou bychom mohli projít rovnou do středověkého města, ale to až příště. Teď pokračujeme dál podél hradeb. Nejprve obejdeme nejstarší dosud fungující železářství ve Znojmě, které roku 1890 založil Jakub Fiala a které se po restitucích v 90. letech vrátilo do rukou rodiny. Za malým parčíkem se před námi otevře pohled na hradební zeď dochovanou ve dvou pásech, původně navazující na Horní bránu. I tudy je dnes možné vstoupit do historického centra, naše kroky ale povedou ještě dál – ulicí Na Valech, kde se zastavíme u **Tlusté věže**.

Tlustá věž s výtvarně pojatou trafostanicí

Z jednoho místa tu vidíte na kostel sv. Michala, hradby i Tlustou věž. A jejich geometrický vizuální odraz můžeme spatřit i na streetartové malbě trafostanice, jejímž autorem je Ludekeim. Keim vstupuje barvami do ulic města už víc než 25 let a za tu dobu si vybudoval jasně čitelný rukopis geometricky čistých forem a pastelových barev, místy doplněných o lehký komentář aktuálního dění.

Jeho malby najdete také třeba v Praze, Brně, Mikulově i ve Vídni, ale doma je tady.

Ulice Na Valech nás přivádí k jedné z nejméně nápadných částí někdejšího městského opevnění – k Tlusté věži, která dnes působí spíše jako zajímavý prvek jedné ze zdejších vil. Skrývá v sobě původně masivní válcovou baštu, stojící na samém okraji města, kde ulice klesá do Gránického údolí.

Věž vznikla v době, kdy se způsob vedení válek rychle měnil a města musela reagovat na stále účinnější palné zbraně. Na přelomu 15. a 16. století proto Znojmo své opevnění zesílilo a Tlustá věž se stala jedním z jeho klíčových bodů. Už její název napovídá, že šlo o stavbu robustní – síla zdiva měla zajistit, aby věž obstála i při dlouhodobém ostřelování.

Uvnitř byly umístěny těžké zbraně – děla. Odtud bylo možné zasahovat útočnými nejen na předpolí, ale také na nejhroženějším úseku opevnění u Horní brány. Tlustá věž tak měla jediný zásadní úkol: znemožnit nepříteli přiblížení k městským hradbám.

Jakmile ale ztratily středověké hradby svůj vojenský význam, proměnila se i role této stavby. V 19. století byla věž snížena a přizpůsobena novému využití – místo děl a vojáků nabídla klid, výhled a pobytovou funkci. Z původní pevnostní věže se stal obytný altán s vyhlídkou a je už neodmyslitelnou součástí vilové zástavby, která zde začala vznikat po roce 1912.

Ulicí Na Valech sejďeme dolů. Na jejím konci se vydáme cestičkou pod budovou bývalého klášterního špitálu, dnes sloužícího jako hlavní sídlo Jihomoravského muzea ve Znojmě. Odtud pokračujeme podél hradební zdi ve svahu Gránického údolí přímo pod znojemským hradem. Dvojice historických stezek Obornyho a Muckova nás dovede až do Karolininých sadů. A než tam dojdeme, můžete si přečíst, po kom jsou vlastně tyto stezky pojmenované.

Adolf Oborny (1840–1924)

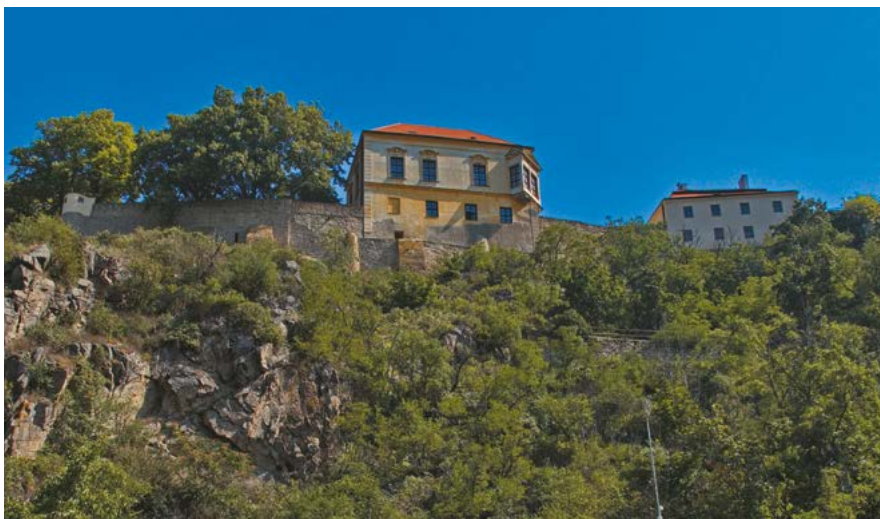
Adolf Oborny se sice ve Znojmě nenarodil, ale o to větší stopu zde zanechal. Do Znojma přišel krátce po složení učitelské zkoušky. Stal se aktivním občanem znojemské společnosti – byl členem zastupitelstva města, Zalesňovacího a okrašlovacího spolku, ale i kurátorem zdejšího muzea. Svým herbářem s více než 1 200 druhy rostlin, který dodnes uchovává ve sbírce Jihomoravské muzeum, položil základ moderní botaniky. Zemřel ve Znojmě v roce 1924 a téhož roku pojmenovali k jeho počtě členové okrašlovacího spolku cestu pod hradem.

Johann Muck (1845–1935)

Majitel jedné z místních keramických manufaktur byl váženou a velmi angažovanou osobností Znojma na přelomu 19. a 20. století. Více než 40 let byl městským zastupitelem a stal se také předsedou Zalesňovacího a okrašlovacího spolku (1921–1930). Právě za jeho předsednictva vznikla stezka spojující Gránické údolí s Karolininými sady, nesoucí dodnes Muckovo jméno.

Karolininy sady a Rajská zahrada

Muckova stezka Gránicemi nám postupně otevřela výhledy na řeku Dyji i na protější Kraví horu. Zároveň si tady snadno uvědomíme, jak obtížně přístupný je skalní výběžek, na němž ve středověku vyrostl kamenný hrad. K němu se dostaneme hned v další vycházce, a proto se zde jen krátce zastavíme u mohutných hradebních zdí, které jsou součástí městského opevnění.

Právě v místě, kde se Gránické údolí pozvolna otevírá do Karolininých sadů, jsou hradby prolomeny průchodem do Starého Města, známým jako Jáma – roklina mezi hradním návrším a návrším s kostelem sv. Mikuláše. Průchod vede pozdně gotickým portálem zvaným **Černá branka**, který byl roku 1878 definitivně otevřen

mimo jiné jako bezpečná úniková cesta pro obyvatele města v případě požáru. My ale zůstáváme na trase podél hradeb a zastavíme se až na samotném vrcholu Karolininých sadů.

Všimli jste si sochařsky zdobeného průchodu do dvorku jednoho z domů? Dvojice figur zde stráží vstup do domu, který kdysi patřil znojemskému sochaři Othmaru Hiltzerovi (1901–1964).

Z vrcholu stezky se před námi otevírá prostor Karolinek, jak se zkráceně říká **Karolininým sadům**. Jejich vznik byl na počátku 19. století odvážným zásahem do podoby městského opevnění. Příkrý svah pod chrámem sv. Mikuláše byl po staletí lemován 12 metrů vysokou hradbou, parkánem i obrannou věží a tvořil nedílnou součást obranného systému města. Tak jako všude i tady se teprve po napoleonských válkách začala rodit myšlenka proměnit tuto nepřístupnou zónu v místo pro vycházky a příjemný pobyt v krajině. Se zakládáním sadů se začalo roku 1824, nejprve rozsáhlými výkopovými a bouracími pracemi na městském opevnění a poté slavnostním položením základního kamene.

Vznik Karolininých sadů souvisí s proměnou myšlení společnosti, která se stále více obracela k přírodě, vzdělání a společnému trávení času. Díky této nové cestě, která je kvůli prudkému klesání vedena v serpentínách, můžeme i dnes pohodlně sejít do údolí Dyje a dát si třeba osvěžující limonádu dole u řeky. Já tady na vás počkám, ať si pak můžeme společně prohlédnout klasicistní **Karolininu bránu**.

Karolinina brána s farou kostela sv. Mikuláše

Její vznik i založení samotných sadů dodnes připomíná mramorová deska s letopočtem nad průchodem. Ten je dnes trvale otevřený, zatímco v minulosti jej uzavírala dubová vrata, která vymezovala hranici mezi městem a novým vycházkovým místem. Jestli ještě po tom stoupání z cesty pro limonádu máte dech a sílu v nohách, můžete si tady udělat malou zacházku. Projděte bránou, jděte kopcem až ke kostelu a běžte se podívat na vyhlídku, která je přímo na bráně – odměnou vám bude zase jeden z působivých výhledů.

Která Karolína dala sadům jméno?

Sady byly pojmenovány k počtě císařovny Karolíny Augusty Bavorské (1792–1873) – Karolinenberg (Karolininy sady). Znojmo se totiž v myšlence na řešení tohoto prostoru inspirovalo Brnem, kde o deset let dříve založili dnešní Denisovy sady – tehdy Franzensberg podle císaře Františka I., jejího manžela.

A zatímco si užíváte výhled, já budu vyprávět dál. Ve druhé polovině 19. století sady dále rostly a rozšiřovaly se, ale po první světové válce začaly postupně chátrat. Zanikla část drobné architektury, některé vyhlídkové body se rozpadly a svahy zarostly náletovou zelení. Karolininy sady se tak na dlouhá desetiletí proměnily spíše v zapomenutý kout města.

Obrat nastal až na počátku 21. století. Pročistil a obnovil se porost, opravilo se zdivo, cesty i vyhlídková místa a sadům se navrátil i původní krajinářský charakter. Na tuto obnovu navázala také rehabilitace někdejší Rajske zahrady přiléhající ke Karolininým sadům. Tradice **Rajske zahrady** ale sahá do historie ještě dál než samotné sady. Terasovité vinice zde byly už od 17. století. V poslední čtvrtině 19. století byly vinice zasypány a vznikl zde veřejný sad. Spolu s novodobou revitalizací Karolininých sadů se o pár let později podařilo obnovit také terasy s Rajskou vinicí, kde se pěstuje sauvignon, veltlínské zelené a ryzlink rýnský.

Během turistické sezóny je otevřený degustační stánek přímo na vinici, kde lze ochutnat mimo jiné i víno z této vinice.

Když stočíme pohled od vinice, upoutá nás **sousoší Kalvárie**, převážně z druhé poloviny 18. století. Scéně dominuje Ježíš Kristus na kříži, pod ním Panna Marie, Máří Magdaléna a sv. Jan Evangelista, nechybí ani dvojice ukřižovaných lotrů a scénu uzavírají dva římsí vojáci v popředí. Až do roku 1889 stávalo sousoší v místě dnešní budovy soudu. Tehdy jej poprvé přestěhovali ze svého původního umístění před kostel sv. Alžběty na Vídeňské ulici. Odtud bylo znovu přemístěno v roce 2008 sem do Karolininých sadů. A i my se nyní v rámci naší procházky přemístíme. Od Karolininy brány sejdem cestou dál až na vyhlídkové prostranství Na Káře, označované též jako Káro, Špinhof či Špindřák.

K Napajedelské bráně

Z terasy na středověkých hradbách se otevírá jeden z oblíbených výhledů ve městě. Jediným pohledem odsud obsáhneme téměř všechny zásadní dominanty Znojma – rotundu sv. Kateřiny se znojemským hradem, Svatováclavskou kapli a chrám sv. Mikuláše, loucký klášter v jižní části města i železniční viadukt, který připomíná éru století páry.

Když se ke Kraví hoře na protějším břehu Dyje otočíme zády, upoutá naši pozornost nenápadná, ale mimořádně cenná stavba zvaná **Kaplanka**, datovaná architektonickými detaily do poloviny 15. století. Tento pozdně gotický dům původně sloužil duchovním z kostela sv. Mikuláše. Kaplanka si dodnes zachovala

charakter městského paláce s vysokou střechou a uzavřeným dvorem, kde dřevěná pavlač propojuje jednotlivé obytné prostory. Ve výhledu na ni nám ale brání vysoká kamenná zeď. Mohli bychom sice projít půvabnou brankou do Tkalcovské ulice a jít se podívat až na dvůr Kaplanky, místo toho ale budeme pokračovat dál podél hradby do Slepé uličky. Sejdeme ulicí Na Kopečku a odbočíme vlevo.

Jen pár kroků stoupáme ulicí U Brány. Pokud bychom se však vydali opačným směrem, tedy z kopce dolů, ocitli bychom se na prudkém kopci Tremperk s ulicí Napajedla. Právě tudy vedla jedna z důležitých cest z města a také místo, kde stávala další ze čtyř původních městských bran – **Napajedelská brána**, zbořená v první polovině 19. století.

Název ulice Napajedla není náhodný. Znojmo mělo odedávna omezené možnosti zásobování vodou – tvrdé skalní podloží a poloha města vysoko nad řekou neumožňovaly snadné hloubení studní. Řešení proto přinášela řeka v hlubokém údolí pod městem. Právě touto strmou cestou hnali místní obyvatelé svůj dobytek k napajedlům a zároveň tudy do města dopravovali vodu v sudech pro řemeslné dílny a každodenní potřebu. Ulice U Brány ve svém názvu dodnes připomíná gotickou bránu s věží a předbraním, jež zde stávala až do 40. let 19. století. A my z této ulice sejdeme do Antonínské ulice. Schválně jestli uhádnete, podle čeho (nebo možná spíš koho) je tato ulice pojmenovaná!

Z nároží totiž kolemjdoucí zdraví **barokní socha sv. Antonína**, téměř opřená o zeď jednoho z domů. Sv. Antonín Paduánský s Ježíškem v náručí byl původně určen pro areál minoritského kláštera na dnešní ulici Přemyslovců, který byl v té době již využíván františkány. Po zrušení kláštera byla socha přenesena právě sem, kde se stala součástí jedné z kašen. Kašna sice zanikla, ale socha sv. Antonína zůstala na své ulici až do dnešních dnů.

Prudký kopec Tremperk

Ted' už ale pojďme do Lazebnické ulice, kde se ocitneme u parkovací plochy nacházející se vedle bývalého okresního klubu mládeže. Stavba z posledních let socialistické výstavby zde vytváří výrazný kontrast k malebným uličkám historického města i k drobnému domu na ulici V Jirchářích čp. 393/9 se zachovalou renesanční fasádou. Právě u tohoto domu vystoupáme po železném schodišti a ocitneme se u dalšího dochovaného pásu městských hradeb.

Čtyři věže s příkopem

Z dlážděných cest jsme se najednou ocitli uprostřed rozlehlého zatravněného prostoru, kde nás upoutá Vlkova věž. Dominantní Vlkova věž sice přitahuje pozornost na první pohled, ale na tu si ještě chvíli počkáme. Nejprve se tu krátce porozhlédneme a popojdeme několik kroků podél hradební zdi a po kamenných schodech sejdem níž, k trojici méně nápadných, a přesto neméně pozoruhodných obranných věží.

První, kterou potkáme, je **Psí věž**, která patří k nejlépe dochovaným válcovým věžím znojemského opevnění. Z jejího mohutného zdiva jasně čteme její středověký původ. Při rekonstrukci ve 20. století jí bylo navrženo charakteristické cimbuří, díky němuž si dnes můžeme lépe představit její obrannou funkci.

Proč jsou znojemské hradby a jejich věže tak pevné, že dokázaly odolávat po celá staletí? Podle pověstí, které zaznamenal Eduard Krechler, nespočívá jejich síla jen v kvalitě kamene a řemeslné zručnosti stavitelů. Vypráví se, že do základů hradeb byla zazdívána zvířecí mláďata (například štěně), která pak dala jména některým věžím – jako je Psí věž. Spolu s nimi měly být do zdí ukládány i peníze, aby byla pevnost opevnění zajištěna nejen prací lidských rukou, ale i symbolickou obětí.

O několik kroků dál narazíme na **Prašnou věž**. Na rozdíl od předchozí má hranolový tvar. V 18. století zde byl skladován střelný prach, který dal věži její jméno. Právě to se jí však stalo osudným – střelný prach explodoval a poničil ji. Přesto Prašná věž neztratila svůj význam ani v novější době a dnes v ní najdeme expozici věnovanou městskému opevnění.

Abychom si mohli prohlédnout i třetí, **Novou věž**, musíme sejít až úplně na okraj opevnění. Ta už je o nějaké to století mladší než předchozí Psí věž. Vznikla nejspíš po neúspěšném obléhání Znojma na počátku 15. století, kdy bylo zřejmé, že obrana města musí reagovat na nové válečné hrozby. Koncem 16. století byl její horní prostor upraven na pozorovatelnu a v dobách ohrožení zde mohli stateční obránci města umístit dělo. Dnes věž slouží jako vyhlídka a v jejím interiéru je instalována expozice.

Prašná a Nová věž

Turistické informační centrum na Obrokové ulici nabízí pravidelné prohlídky hradebním opevněním, které trvají skoro dvě hodiny, tak jestli vás toto téma zajímá a chcete nakouknout i do věží, poptejte se přímo tam.

Na hradebním parkánu jsme si prošli všechny tři věže, kvůli kterým jsme sem šli, a tak se můžeme vrátit k té, co nás tu vítala. Bývalá zahrada kapucínského kláštera je příjemným místem k odpočinku, a tak jestli si potřebujete odpočinout, teď je ta správná chvíle. A až zase nabereíte síly, projdeme zahradou až k Vlkově věži.

Právě tady se kdysi soustředila obrana jednoho z nejdůležitějších vstupů do Znojma – dolního vjezdu, kterým město komunikovalo se světem směrem k jihu. Postupně vznikl složitý systém příkopů, mostů, zdí a předsunutých opevnění, který nutil každého přichozícího projít několika obrannými pásy. Teprve po jejich překonání se otevírala cesta dál do města. V době vrcholného středověku patřil tento vjezd k nejlépe chráněným místům Znojma a jeho podoba se přizpůsobovala novým

hrozbám i proměnám válečné techniky. Těžko si dnes něco takového představit, ale vysoká hranolová **Vlkova věž** z poloviny 13. století dodnes jasně ukazuje, jak velký význam byl tomuto místu přikládán. Úzká střílnová okénka, masivní zdivo i výška věže 32 metrů napovídají, že nešlo jen o pozorovací bod, ale o aktivní obranu. Původně se do ní vstupovalo výhradně z hradebního ochozu, což zvyšovalo její bezpečnost, a posádka měla přehled o dění v širokém okolí.

Vlkova věž navíc nebyla izolovaným bodem. V případě ohrožení umožňovala dorozumívání s obránci louckého kláštera v údolí Dyje a zapadala do širší sítě obraných míst. Přestože její dnešní střecha je výsledkem úprav z 60. let 20. století, kdy původní střecha s hodinami ustoupila jednoduššímu jehlanu, silueta věže zůstala jedním z nejvýraznějších prvků znojemského panoramatu. Samotná Dolní brána, ke které Vlkova věž patřila, zanikla v polovině 19. století. Na jejím místě vznikla nová zástavba. I původní název Dolno-branská ulice je už dnes minulostí a současné jméno ulice Kollárova už na někdejší vstup do města nijak neodkazuje.

Ale Vlkova věž tu naštěstí pořád ještě stojí. A proč se vlastně jmenuje Vlkova? Její název mohl původně symbolicky odkazovat k síle a dravosti vlka, některé prameny však zmiňují i možnost, že byla pojmenována podle Vlka, městského velitele hradeb. Ať už vzniklo její pojmenování jakkoli, návštěvu věže byste rozhodně neměli vynechat. Odměnou za 123 vystoupaných schodů vám bude neokoukaný výhled do okolní krajiny i na město samotné. Užít si ho můžete i se sklenkou vína, protože v jejím přízemí se nachází degustační prostor pro Vína originální certifikace (VOC) Znojmo.

Vlkova věž

Jestli místo vína potřebujete spíš zabavit děti, které jste s sebou na procházku vzali, areál bývalé kapucínské zahrady je na to ideální. Můžete je tam nechat vyběhat na dětském hřišti.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Procházky Znojmem***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.